

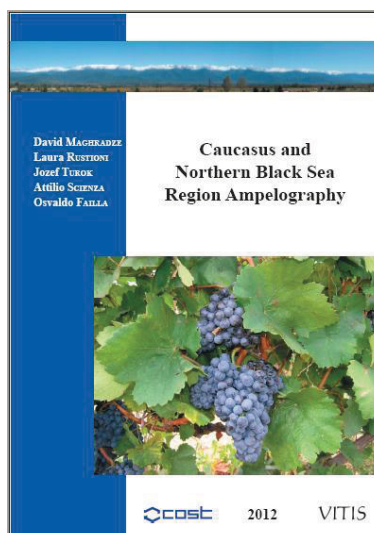
UN POTENȚIAL GENETIC INSUFICIENT EXPLORAT, PUS ÎN VALOARE ÎN AMPELOGRAFIE

Academician Boris GAINA

Soiurile vechi autohtone de viță de vie sunt rezultatul evoluției milenare, având ca amprentă în genotip caractere și însușiri, exprimate fenotipic, specifice numai lor și, desigur, o adaptabilitate avansată la mediul ambiant. Pentru crearea soiurilor noi de utilizare diversă, care ar combina într-un genotip calitatea, productivitatea și rezistența biologică, aceste însușiri ale soiurilor aborigene prezintă un potențial prețios și demn de luat în considerație. În condițiile aplicării biotehnologiilor de ultimă oră, printr-o strategie de încrucișări și manipulări genetice, s-ar putea de lărgit baza genetică a rezistenței la iernare, secetă, patogeni ai unor soiuri aborigene, cum ar fi, de exemplu, Coarnă neagră, Fetească neagră, Fetească regală, Rară neagră, Negru de Căușeni ș.a., cumulând-o cu rezistența la factorii stresanți ai genotipurilor din alte zone ecologico-geografice.

Reactualizării și punerii în valoare a acestor resurse este dedicată Ampelografia *Caucasus and Northern Black Sea Region Ampelography*” (*Ampelografia regiunii Caucazului și nordul Mării Negre*), publicată în prestigioasa editură VITIS, Germania. Monografia a fost editată de un colectiv internațional de cercetători, coautor fiind dr. hab. Gheorghe Savin, șeful Laboratorului Genofond și Ameliorare Genetică a Viței de Vie al IP ÎȘPHTA. Valoarea acestei lucrări a fost confirmată și prin acordarea „Premiului Juriului Organizației Internaționale a Viei și Vinului (O.I.V.)” pentru anul 2013 la categoria „Viticultură”.

Cartea reprezintă un studiu ampelografic al soiurilor aborigene originare din regiunea Caucazului și nordul bazinului Mării Negre: Azerbaidjan, Armenia, Georgia, Moldova, Rusia și Ucraina. Monografia este un rezultat al participării cercetătorilor din aceste state, pe parcursul anilor 2004-2008, la un proiect coordonat de Oficiul European al Institutului Internațional de Resurse Genetice ale Plantelor „Biodiversity International” (fostul IPGRI), având ca obiectiv identificarea, colectarea, caracterizarea și conservarea diversității resurselor genetice ale viței de vie din regiunea menționată, ca bază pentru dezvoltarea în continuare a vitiviniculturii acestor țări.

Caucasus and Northern Black Sea Region Ampelography. Vitis, Special Issue, JKI - Julius Kühn-Institut, 2012, 489 p.

După articolele introductive, unde este relatat spectrul de activități desfășurate în cadrul proiectului vizat, rezultatele obținute și metodologia aplicată la descrierea soiurilor, urmează, în capitole separate, pe țări, descrierea a 207 soiuri. Fiecare capitol începe cu o mică prezentare a viticulturii și vinificației din țara respectivă – istorie, evoluție, realizări. Pentru descrierea ampelografică a fost adoptată o schemă restrânsă ce include caracterele morfologice, agrobiologice și tehnologice de bază ale soiurilor, completată de imagini color pentru fiecare soi.

Capitolul, care include descrierea unor soiuri vechi autohtone, prezente în Fondul genetic al Institutului Național al Viei și Vinului (actualmente IP ÎȘPHTA) este semnat de autor, dr. hab. Gheorghe Savin. Sunt descrise soiurile Băbească Neagră, Coarnă Albă, Coarnă Neagră, Fetească Neagră, Zghihară ș.a., bine cunoscute specialiștilor din domeniu, publicului larg, dar care în Republica Moldova urmează să-și exprime potențialul lor prin prisma identificării și amplasării inteligente în „terroir”-uri faimoase, lucru, care în afară de cunoștințe, cere și timp. La fel sunt descrise soiuri, care sunt prezente numai în colecția ampelografică: Gordin, Turba Plotnaya Belaya, Turba Rikhlaya Belaya ș.a..

Rezistența biologică, exprimată fenotipic trebuie studiată, „descifrată” și canalizată spre consolidarea rezistenței abio- și bio- a viitoarelor soiuri noi, și în contextul schimbărilor climatice, deci a fundamentării unei vitiviniculturi durabile, ca sursă majoră de derivate ecologice, aprofundând și consolidând cunoștințele despre genotipurile, soiurile formate de milenii în spațiul carpato-danubiano-pontic.